

**JOHN
BANVILLE**

La
*Guitarra
blava*

Anomeneu-me Autolykus. Bé, no, no ho feu. Tot i que sóc, com aquell pallasso que no fa gràcia, un recol·lector de menuderies impensades. Que és una manera afectada de dir que robo coses. Sempre ho he fet, fins on m'arriba la memòria. Puc ben afirmar que he estat un nen prodigi en l'art del lladronici. Aquest és el meu secret vergonyós, un dels meus secrets vergonyosos, dels quals tanmateix no estic tan avergonyit com caldria. No robo pel guany. Els objectes, els artefactes que furto —aquesta sí que és una paraula bonica, tocada i posada, embossada— són d'escàs valor en la seva majoria. Tot sovint els seus propietaris ni tan sols s'adonen que no els tenen. Això m'empipa, m'altera. No diré que vull que m'enyampin, però sí que vull que s'adonin de la pèrdua, és important que se'n adonin. Important per a mi, vull dir, i per al pes i la legitimitat de, com en diria? La proesa. L'esforç. La feta. Us pregunto: quin sentit té robar una cosa si ningú no sap que ha estat robada a banda del robador?

Jo pintava. Aquesta era la meva altra passió, la meva altra proclivitat. Era pintor.

Ha! Quan ho he escrit la primera vegada, en comptes de pintor era *pinta*. Lapsus de la ploma, lapsus de la ment. Encertat, però. Abans era pintor, ara sóc un pinta. Ha.

Hauria de parar, abans que sigui massa tard. Però és massa tard.

Orme. Aquest és el meu nom. Uns quants de vosaltres, amants de l'art, odiadors de l'art, pot ser que el recordeu. Oliver Orme. Oliver Otway Orme, de fet. O O O. Una absurditat. Podríeu penjar-me sobre la porta d'una botiga d'empenyorament. Otway, per cert, pel nom d'un carrer sense cap característica especial on els meus pares van viure quan eren joves i estaven junts per primera vegada i on, presumiblement, van iniciar-me. Orme és un nom

plausible per a un pintor, oi? Un nom pictòric. Quedava bé, allà baix a l'angle inferior dret de la tela, modestament minúscul però impossible de passar per alt, la *O* un ull d'òliba, la *r* força d'Art Nouveau, i més semblant a una τ grega, la *m* una parella d'espatlles que s'estremien en intensa alegria, la *e* com..., no sé què. O sí que ho sé: com la nansa d'una bacineta. O sigui que aquí em teniu. Orme el mestre pinta, que ja no pinta.

El que vull dir és

Tempesta avui, els elements estan enrabiats. Ventades furioses que ressonen contra la casa, que fa tremolar les antigues fustes. Per què aquesta mena de temps sempre em fa pensar en la infantesa, per què em fa sentir que torno a ser en aquells dies daurats, els cabells tallats a raspall, amb pantalons curts, un mitjó al garró? Se suposa que la infantesa és una primavera radiant, però sembla que la meva sempre ha estat una tardor, els temporals furiosos sobre les grans platges darrere aquesta vella casa del porter, com fan ara mateix, i les gralles per damunt giravolten en desordre com volves d'una foguera, i una lluíssor de color mostassa fa la seva darrera passada a la base del cel de ponent. A més, estic cansat del passat, del desig de ser allà i no aquí. Quan era allà ja em retorçava prou en els meus grillons. M'acosto als cinquanta i sento com si en tingués cent, carregat d'anys.

El que vull dir és això, que he decidit, que estic decidit, a capejar el temporal. L'interior. No estic en bona forma, això és un fet. Em sento com un despertador al qual un dorment enfadat, un despertant enfadat, ha clavat un batzac tal que totes les molles i engranatges de dins han saltat de lloc. Estic tot desballestat. Hauria de portar-me a en Marcus Petit perquè em reparés. Ha, ha.

Ara ja em deuen trobar a faltar, allà a l'altra banda de l'estuari. Es deuen preguntar on m'he ficat –jo també m'ho pregunto– i no es deuen imaginar que sóc tan a prop. La Polly deu estar en

un estat terrible, amb ningú amb qui parlar i ningú a qui fer confidències, i ningú en absolut en qui buscar consol a banda d'en Marcus, el consol del qual no és probable que ella busqui, o busqui gaire, per l'estat de les coses. Jo ja l'enyoro. Per què me n'he anat? Perquè no podia quedar-me. La veig al seu rebedor atapeït sobre el taller d'en Marcus, arraulida davant del foc en la llum fangosa d'aquesta tarda de finals de setembre, els genolls lluent de les flames i les canelles clapades en formes de rombe. Es deu rosegat preocupada una comissura de la boca amb aquelles petites dents esmolades que té que sempre em recorden les taquetes de sèu lluent en un púding de Nadal. Ella és, era, el meu dolç púding. Torno a preguntar: per què me n'he anat? Quines preguntes. Sé per què me n'he anat, sé molt bé per què, i hauria de parar de fer veure que no ho sé.

En Marcus deu ser al seu taller, al seu banc de treball. El veig, també, amb el justacòs de pell, concentrat i amb prou feines respirant, la ullera de joier caragolada a l'òrbita de l'ull, fent anar els minúsculs instruments que en la meua visió són un bisturí i un fórceps d'acer, dissecant un Patek Philippe. Tot i que és més jove que jo —em sembla que tothom és més jove que jo—, els cabells se li esclerissen i ja se li tornen grisos i, veieu?, li pengen ara en blens com plomes a banda i banda de la cara estreta, inclinada, de sant, bellugats per cada alenada que alena, bellugats una mica, una mica. Tenia alguna cosa de l'aspecte del Dürer d'aquell autoretrat androgín, el perfil tres quarts amb rínxols lleonats i boca de poncella de rosa i mirada desconcertant de vine aquí; darrerament, però, podria ser un dels eccehomos d'en Grünewald.

—La feina, Olly —em deia tristament—, la feina és l'únic que tinc per distreure'm de la meua angoixa.

Aquesta va ser la paraula que va utilitzar: *angoixa*. Va semblar-me estrany, fins i tot en aquelles nefastes circumstàncies, més una floritura que una paraula. Però el dolor empeny a l'eloqüència: mireu-me a mi, escolteu-me a mi.

La nena és aquí també, en algun lloc, la Petita Pip, com li diuen, mai no és només la Pip, sempre la Petita Pip. És cert que és força petita, però i si creix i esdevé una amazona? La Petita Pip la Geganta Gentil. No hauria de riure-me'n, ja ho sé; és la gelosia que em clava cops a l'os de la música, la gelosia i el remordiment trist. La Gloria i jo vam tenir una criatura nostra, breument.

La Gloria! M'havia fugit del cap fins aquest moment. També ella deu preguntar-se on punyeta sóc. On, punyeta.

Càsum, per què tot ha de ser tan difícil.

Pensaré en la nit en què finalment em vaig enamorar de la Polly, finalment per primera vegada, vull dir. El que sigui per apartar-se del tema, tot i que els pensaments d'amor són coses de què jo m'hauria d'apartar, veient en què m'ha ficat la sopa calenta de l'amor. Va succeir al sopar anual del Gremi de Rellotgers, Manyans i Orfebres. Hi érem com a convidats d'en Marcus, la Gloria i jo –la Gloria queixant-se'n, puc afegir, sent ella tan susceptible com jo a l'avorriment i el fastig general– i ens van asseure amb ell i la Polly a la seva taula, i amb uns altres en qui no cal que ens fixem. Al menú bistec de bou i porc al forn, i patates, és clar, bullides, en puré, al forn o fregides, sense oblidar la cansalada amb col perennes. Potser era la pudor flàccida de la carn socarrimada el que em feia sentir peculiar; allò, i el fum de les espelmes de les taules i les estridències borborígmiques de la banda de tres músics. Hi havia un clamor incessant de veus darrere meu al gran saló, un onatge creixent i pesant del qual esquitxava de tant de tant, com un peix que salta, l'esgarip de la rialla pitof d'alguna dona. Jo havia estat bevent però no crec pas que estigués begut. Fos com fos, mentre parlava a la Polly, i la mirava –de fet, m'hi adelitava–, vaig tenir la sensació d'una il·luminació reveladora, una epifania sobtada, que sovint arriba en una certa etapa cap a l'embriaguesa. Ella no tornava a ser bonica, ben bé, sinó que era com si irradiés alguna

cosa en què jo no m'havia fixat abans, alguna cosa que era d'ella, única: la plenitud d'ella, la mateixa essència de la seva essència. Això és capriciós, ja ho sé, i probablement el que em va semblar que veia era tan sols un efecte provocat pels vapors del vi dolent, però intento fixar l'essència de l'instant, aïllar l'espurna que encendria una conflagració d'èxtasi i dolor, d'entremaliadures, danys i sí, angoixa marcusiana.

I en qualsevol cas, qui pot dir que el que hem vist quan estem borraxos no és la realitat, i el món sobri una fantasmagoria lleganyosa?

La Polly no és cap gran bellesa. En dir això no sóc poc cavallerós, espero; val més començar amb franquesa, perquè tinc la intenció de continuar així, en tant que tingui capacitat de franquesa. Evidentment la trobava, la trobo, del tot encisadora. Té una figura plena, més ampla de mànega –imagineu la meitat inferior agradablement arrodonida d'un violoncel de petites dimensions–, amb una cara polida, en forma de cor, i cabells marronosos, una mica rebels. Els seus ulls són veritablement notables. Són de color gris pàl·lid, semblen gairebé translúcids, i sota certes llums adopten una lluïssor de mareperla. Tenen una lleugera desviació, que troba un eco adorable en la lleugera superposició de les dues dents perlades de davant. Té un posat plàcid en conjunt, però la seva mirada pot ser sorprenentment esmolada, i el seu to en ocasions pot deixar-te coent, ben coent. En general, però, es mira amb desconfiança un món en què no se sent del tot còmoda. Sempre és conscient de la seva manca de vernís social –és una noia de pagès, al capdavant– en comparació amb la meua serena Gloria, per exemple, i se sent insegura en qüestions d'etiqueta i bon comportament. Era molt commovedor veure, aquella nit als Rellotgers, com es coneix col·loquialment la vetllada, com al principi de cada plat feia una llambregada al voltant de la taula i comprovava quin cobert triàvem la resta de nosaltres abans de gosar agafar un ganivet i una forquilla o una cullera. Potser és allà on comença l'amor, no amb sobtats

accessos de passió sinó en el reconeixement i la senzilla acceptació de..., d'una cosa o altra, no sé què.

Els Rellotgers és una cosa tediosa, i em sentia com un ximple per haver-hi anat. Havia donat l'esquena a la multitud festiva i, repenjat als colzes, m'inclinava endavant amb delit per damunt la taula, de tal manera que tenia la cara, calenta i bategant de la beguda, gairebé a la sina de la Polly, o hi hauria estat si ella no hagués mig pivotat a la cadira per apartar-se de mi, de tal manera que em mirava de gairell al llarg de la corba de l'espatlla dreta bonicament rodanxona. De què li parlava, amb tanta energia i fervor? No me'n recordo, i no és que importi; la importància estava en el to, no en el contingut. Notava com la Gloria ens vigilava, amb una mirada divertida i escèptica. Sovint penso que la Gloria va casar-se amb mi perquè així sempre tindria alguna cosa que la fes riure. No vull sonar ressentit, de cap de les maneres. La seva rialla no és cruel, ni tan sols feridora. Senzillament em troba divertit, no pel que faig o dic, sinó pel que sóc, el seu homenet de cap de panotxa, grassonet i, prou que ella ho sabia, de dits lleugers.

La Polly en aquesta època, l'època de la nit dels Rellotgers quan vaig enamorar-me'n, feia tres o quatre anys que estava casada, i de cap de les maneres no era cap fadrina de mirada ingènua de la mena que es podria considerar susceptible a les meves llagoteries insinuants. De totes passades, era evident que jo estava tenint un efecte sobre ella. Escoltant-me, havia adoptat aquella expressió vagament fixa, d'ulls dilatats, accentuada per la mirada de gairell, d'una dona casada en qui s'alça un delit indecís en adonar-se, amb incredulitat, que un home que coneix des de fa anys i que no és el seu marit tot d'una li està dient, d'una manera tot i que molt circumloquial i altisonant, que de cop i volta s'ha enamorat d'ella.

En Marcus estava entre els balladors, cridant i picant de peus. Malgrat la seva disposició reservada i incurablement malenconiosa, li encanten les festes, i s'apunta amb entusiasme violent així que salta el primer tap o sona el primer clarí: aquella nit havia convidat

la Glòria no menys de tres vegades a aixecar-se d'un bot i seguir-lo en les seves cabrioles, i en cada ocasió, per a una considerable sorpresa meva, ella va acceptar. En els meus primers dies amb la Polly jo intentava, perdiguer pèrfid com sóc, fer-la parlar d'en Marcus, que m'expliqués coses que ell deia i feia en la intimitat de les seves vides junts, però ella és una ànima lleial i em va fer saber de seguida i amb una resolució impressionant que les peculiaritats del seu marit, si és que en tenia cap, que no deia pas que en tingués, eren un tema prohibit.

Com ens vam conèixer, per començar, nosaltres quatre? Em sembla que degueren ser la Gloria i la Polly que van iniciar una amistat, o més ben dit una coneixença, tot i que semblava que jo coneixia en Marcus de tota la vida, o de tota la seva vida, ja que jo sóc el més gran dels dos. Recordo un pícnic inicial en un parc ornamental en algun lloc –pa i formatge i vi i pluja– i la Polly amb un vestit blanc de tirants, les cames nues i àgil. Inevitablement, veig l'ocasió sota la llum del *Déjeuner sur l'herbe* del vell Manet –el primer, més petit–, amb la rossa Gloria conilla i la Polly allunyada al fons banyant-se els peus. Aquella dia la Polly semblava poc més que una noia, amb les galtes rosades i cremoses, en comptes de la dona casada que era. En Marcus duia un barret de palla amb forats, i la Gloria era el seu jo gloriós habitual, una gran bellesa brillant que irradiava llum al seu voltant. I Déu meu si n'era de magnífica la meva muller en aquells temps..., encara n'és, de fet. Als trenta-cinc ha assolit la plena esplendor de la maduresa. Penso en ella en termes de diversos metalls; or, és clar, pels seus cabells, i argent per a la pell, però també hi ha en ella alguna cosa de l'opulència del llautó i el bronze: té una brillantor meravellosa, una lluïssor majestuosa. És del tipus Tiepolo més que no pas Manet, una de les Cleòpatres del mestre venecià, diguem, o la seva Beatriu de la Borgonya. Davant la meva lluminosa Gloria, la Polly amb prou feines podia ser una d'aquelles espelmes votives per les quals la gent pagava un penic a l'església i posava encesa davant l'efígie del seu

sant preferit. Així, per què jo...? Ah, aquest és el nus de la qüestió, un dels nusos, a la qual ho he reduït tot.

Els Rellotgers va acabar de la manera misteriosament abrupta en què acaben aquestes coses, i la majoria de les persones de la nostra taula ja s'havien alçat i feien intents enterbolits d'organitzar-se per marxar quan la Polly pràcticament va aixecar-se d'un bot, pensant tot d'una en la Petita Pip, suposo –el pare i la mare lirona de la Polly suposadament tenien cura de la nena–, però aleshores va aturar-se un moment i féu una petita remenada, com un estremiment, somrient amb sorpresa, les celles aixecades i les mans apartades dels flancs amb els palmells de cara a terra, com un infant que intenta fer una genuflexió. Podria no haver estat altra cosa que l'efecte del seu pandero separant-se del cul de la cadira –feia molta calor i humitat a la sala–, però a mi va semblar-me que havia estat alçada, de sobte, amb lleugeresa, per l'acció d'algun mitjà invisible i flotant: que, literalment, i durant un segon, caminava per l'aire. Això no era pas el resultat de la fervent arenga a què jo l'havia sotmesa en absència del seu marit, i tanmateix em vaig veure commogut fins al punt de les llàgrimes, gairebé, en sentir que d'alguna manera se m'havia permès de compartir amb ella aquesta exaltació breu i secreta. Va collir la seva bossa de vellut, encara amb un rastre d'aquell somriure lleugerament sorprès –fins i tot s'enrojolava una mica?–, i va fer una mostra de buscar en Marcus amb la mirada, que havia anat a cercar els seus abrics. Aleshores també jo vaig aixecar-me, el cor aletejant i els meus pobres genolls convertits en goma.

Enamorat! Un altre cop!

Quan vam sortir defora, la nit semblava insòlitàment enorme sota un cel ple d'estrelles lluents. Després del soroll de l'interior, el silenci de fora ressonava vibrant en l'aire gebrat. Al principi, el cotxe d'en Marcus no s'engegava, perquè com que era un garrepa havia omplert el dipòsit amb un tipus de combustible inferior i les canonades estaven embossades. Mentre estava sota el capó, sospirant i renegant en veu baixa, la Polly i jo estàvem drets esperant-nos a la

vorera, l'un al costat de l'altre però sense tocar-nos. La Gloria s'havia apartat una mica per fumar una cigarreta furtiva. La Polly anava ben embolicada amb l'abric i tenia la barbata enfonsada al coll de pèl, i quan va mirar-me no va tombar el cap sinó que féu girar els ulls de costat, còmicament, amb el somriure trist, tirat avall, d'un pallasso. No vàrem dir res. Vaig pensar a agafar-la i atraure-la cap a mi mentre la Gloria no mirava i fer-li un bes ràpid, encara que només fos a la galta, o fins i tot al front, com faria un vell amic, en un moment com aquell; però no vaig gosar. El que volia fer de debò era besar-la als llavis, llepar-li les parpelles, enfonsar la punta de la llengua a les volutes rosades i secretes de la seva orella. Jo estava en un estat d'estupefacció embriagadora, per mi mateix, per la Polly, pel que érem, pel que havíem esdevingut tot d'una. Era com si un déu hagués abaixat la seva mà des d'aquell cel d'estrelles i ens hagués recollit i ens hagués convertit en una petita constel·lació allà mateix.

Sempre m'ha semblat que un dels aspectes més deplorables de morir, a banda del terror, el dolor i la immundícia, és el fet que quan jo no hi sigui no hi haurà ningú aquí per deixar constància del món de la manera com ho faig jo. No m'interpreteu malament, no em faig il·lusions sobre la meva transcendència en el tòrrid pla de les coses. Uns altres deixaran constància de diferents visions del món, incomptables milions, un desgavell de mons particulars cadascun a cadascú, però la que jo hauré fet senzillament per la meva breu presència en ell es perdrà per sempre. Aquesta és una idea escruixidora, trobo, i d'alguna manera encara més que la perspectiva de la mateixa pèrdua del jo. Contempleu-me allà aquella nit, sota la garlanda de gemmes sobre la tela de vellut porpra, havent estat assaltat sense avís per l'amor i contemplant tot el que m'envoltava amb la boca badada, fixant-me en com la llum de les estrelles estenia ombres esmolades en diagonal pels laterals de les cases, com el sostre del cotxe d'en Marcus lluïa com si tinguéssim una fina capa d'oli, com al coll de pèl de guineu de l'abric de la Polly se li eriçaven les puntes enceses, com la carretera brillava fosca de brutícia

gebrada i els contorns de tot tremolaven: tot allò, el món conegut i habitual convertit en singular per mi tan sols de mirar-lo. La Polly somrient, en Marcus empenyat, la Gloria amb el seu cigarro, la colla de gent darrere meu que sortia dels Rellotgers en un esclat de rialles borratxes, els seus alens formant globus d'ectoplasma a l'aire: tots devien veure el que jo veia, però no com jo ho veia, amb els meus ulls, des del meu angle particular, de la meua manera que és tan feble i imperceptible com la de qualsevol altre però que és meua, de totes passades: meua, i per tant única.

En Marcus va acabar el que fos que havia estat fent amb les canonades del cotxe i es redreçà i tancà el capó amb un cop que va fer que la nit retrocedís sobresaltada. Remugant alguna cosa de carburadors i eixugant-se les mans als flancs estrets i llargs, va seure al volant i premé empipat el botó d'engegar, i amb una tos i un xiulet asmàtic la màquina s'estremí i cobrà vida. Va quedar-se assegut allà amb la porta oberta i un peu a la vorera, accelerant el motor i escoltant els udols ondulatoris de la pobra bèstia. En Marcus em cau bé, de debò que sí. És un tipus decent. Em sembla que es veu a si mateix una mica de la manera com la Gloria em veu a mi, acceptable en general però fonamentalment desgraciat, susceptible de ser objecte d'abús, i més o menys risible. Mentre seia allà, amb l'orella atenta als sons que feia el motor, no parava de fer que no amb el cap, amb posat trist, un somriure tibet als llavis i dedicat a si mateix, com si l'avaria fos tan sols la darrera d'una sèrie de petites desgràcies còmiques que l'havien estat perseguint tota la vida i que semblava incapaç d'evitar. Ai, Marcus, vell company, em sap greu tot, de debò. És estrany, com costa dir «ho sento» i sonar convincent. Hauria d'haver-hi un mode especial, exclusiu, per formular les lamentacions d'un. Jo podria treure alguna cosa sobre el tema, un manual de pistes pràctiques, o fins i tot un llibre d'estil: un discurs de disculpes, una llista de lamentacions.

La Gloria i jo vam seure al seient posterior, jo darrere de la Polly, que seia al davant, al costat d'en Marcus. Jo notava l'olor de

cigarreta a l'alè de la Gloria. La Polly reia i es queixava del fred i, efectivament, observada des d'on jo seia, amb el cap rodó, brillant i fosc enfonsat en aquell coll de pells, podria haver estat una petita esquimal rodanxona tota embolicada en pells de foca. Mentre lliscàvem pels carrers muts, jo mirava les cases emmurriades i les botigues tancades per davant de les quals passàvem amb suavitat, intentant no pensar en la conducció demencialment lenta i cauta d'en Marcus. Ferreteria i Llavors Pierce, Farmàcia Bird, Prendergast l'Imperi de la Panada, el cau en un altre temps habitat per aquella llegendària llevadora, la Padrina Colfer, amb les finestres rodones que miraven guenyó –quin mal d'ulls!– falcada entre el Saló Metodista i les sales de reunions plenes de finestres de l'Antic Orde dels Foresters. Bart el barreter, Vent el vetes i fils. La impremta del meu pare, tal qual, amb el meu estudi a sobre, també tal qual. La carnisseria. La fleca. El cerer. Per què se'm va acudir de tornar i instal·lar-me aquí? Déu sap que de jove no veia el moment de marxar-ne. La Gloria diu que és perquè em feia por el gran món i així em vaig retirar a aquest de petit. Podria ser que tingués raó, però no del tot, ben segur. Em sento com un arqueòleg del meu propi passat, excavant capa rere capa d'esquist i pissarra lluent sense arribar mai a la roca mare. Hi ha el fet, també, el fet secret, que vaig anticipar una visió de mi com una figura nova al lloc antic, dominant-lo amb la meva gran casa de color trencat allà dalt a Fairmount –Hangman's Hill, el Turó del Botxí, en deien anteriorment, fins que l'Ajuntament va votar, sàviament, per canviar-ne el nom–, amb el món del qual se suposava que tenia por obrint-se pas en vassallatge fins a la meva porta. Jo seria com en Picasso a Vence, o en Matisse al Chateau de Vauvenargues, tot i que vaig acabar més com el pobre Pierre Bonnard, retingut en captivitat cagacalces a Le Canet. En comptes de retrè'm homenatge, però, la ciutat em considerava una mica com un bufó, amb el barret i el bastó de passeig i els fulards llampants, el meu capteniment altiu, la meva daurada, jove i del tot immerescuda muller. No em feia

res, tan encantat com estava de tornar a ser entre les escenes de la infantesa, totes màgicament preservades, com si les haguessin enfonsat en un cossi de vidre soluble i les haguessin conservat especialment per a mi, en una expectació confiada i pacient de la meva inevitable tornada a casa.

El carrer Main era desert. El Humber avançava feixuc en el deixant dels dos feixos bessons dels fanals, remugant tot sol. Una parella casada mai no semblen tan casats com quan se'ls veu des del seient de darrere d'un automòbil, parlant en veu baixa al davant. La Polly i en Marcus podrien haver estat ja al seu dormitori, de tan suau i íntima com em sonava la seva conversa, mentre jo seia allà alerta i callat darrere els seus clatells. Primera punxada de gelosia. Més que una punxada. De què parlaven? De no res. No és d'això del que sempre parla la gent quan n'hi ha d'altres al voltant que els poden sentir?

I de cop em trobo que alguna cosa m'esgratinyava el genoll, i hauria deixat anar un xislet de l'ensurt —era del tot possible que l'antiquíssim auto d'en Marcus tingués rates—, però quan vaig abaixar la mirada vaig veure la lluïssor d'una mà i vaig adonar-me que era la Polly qui m'havia agafat d'allà. Sense fer el menor senyal de moviment havia aconseguit ficar el braç per l'esclotxa entre la porta i el seient, a la banda on en Marcus no ho podria veure, i em grapejava la cassoleta d'una manera que era inconfusible. Bé, doncs, això era una sorpresa, per no dir un esclai, malgrat tot el que hi havia hagut entre nosaltres a taula abans. El cas és que, sempre que jo feia una insinuació a una dona, cosa que rares vegades feia, ni tan sols en els meus temps de jove, mai no comptava que la contemplessin, aquesta insinuació, ni tan sols que se n'adonessin, malgrat certs exemples d'èxit, els quals jo tendia a considerar casualitats, la conseqüència d'un malentès, o curtedat per part de la dona i bona sort per part meva. No sóc un espècimen d'atractiu immediat, havent estat, per començar, el petit de la ventrada. Sóc baix i corpulent, o val més que diguem les coses pel seu nom i diguem gras,

amb el cap gros i els peus minúsculs. Tinc els cabells d'un to entre el rovell mullat i el llautó mal enllustrat, i en temps humit, o quan estic a la vora del mar, se'm caragolen en uns rínxols que són tan tensos i densos com ramells de coliflor i tossudament resistents a les pintes més ferotges. La pell –ai, la pell!– és un integument flàccid, humit, de color trencat, de tal manera que sembla que m'hagin emblanquit en la foscor durant molt de temps. De les pigues no en parlaré. Tinc els braços i les cames rabassuts, gruixuts de dalt i afuats cap al turmell i el canell, com porres índies però més curtes i més rabassudes. Contemplo la fantasia que, quan em faci més gran i la cintura m'augmenti, aquestes soques aniran retraient-se fins que hagin quedat del tot absorbides, i el cap i el coll gruixut també s'aplanaran, i seré perfectament esfèric, un gran pet de llop que primer serà engegat a rodar amablement per la Gloria i després, quan hagi perdut l'esma, una persona severa vestida de blanc amb soles blanques de goma i gorra emmidonada. Que algú, especialment una dona jove i assenyada del tipus de la Polly Pettit, arribés a prendre'm seriosament o donés el menor crèdit al que jo tingués per dir encara em resulta un motiu d'estupefacció. Però allà estava jo, amb el genoll palpat per aquesta Polly mateixa, mentre el seu marit, encorbat endavant i sense adonar-se de res al volant, amb el nas que gairebé li tocava el parabrises, ens conduïa lentament cap a casa, en la seva vella carbassa de cotxe, per entre aquella nit llustrosa i tot d'una transfigurada.

La Gloria, la meva muller normalment de vista esmolada, tampoc no va adonar-se de res. O sí? Mai no se sap, amb la Gloria. Aquesta és la qüestió amb ella, suposo.

En qualsevol cas, això va ser tot, de moment. Però vull que quedi entès i escrit en l'acta que tècnicament va ser la Polly qui va fer el primer moviment, per virtut d'aquella palpació profètica del meu genoll, perquè les meves llagoteries sobreescalfades a taula abans havien estat una qüestió únicament de paraules, no d'actes: mai no li vaig posar un dit al damunt, senyoria, no pas aquella nit,

ho juro. Quan vaig abaixar la mà i vaig intentar agafar la d'ella a les palpentes, va retirar-la a l'instant, i sense tombar-se va fer un cop de cap infinitesimal que jo vaig prendre com un avís o fins i tot com un reny. Estava molt agitat, no tant per la carícia de la Polly com pel seu desaire, i vaig demanar a en Marcus que s'aturés i em deixés baixar, dient que volia fer a peu la resta del camí fins a casa i aclarir-me el cap amb l'aire nocturn. La Gloria va mirar-me breument sorpresa –mai no he estat gaire d'exterior, excepte en la meva imaginació pintoresca–, però no va fer cap comentari. En Marcus va aturar el cotxe al pont sobre la rigola del molí. Vaig sortir, i vaig aturar-me un moment i vaig posar una mà sobre la capota del cotxe i vaig tornar a inclinar-me cap a dins per desitjar bona nit a marit i muller, i en Marcus va fer un gruny –encara estava empipat amb si mateix perquè el cotxe no s'havia engegat– i la Polly només va dir una paraula ràpida que no vaig entendre i continuava sense voler tombar el cap ni mirar-me. Se'n van anar, el fum del tub exhalant una pudor punyent i salina a l'aire, i jo vaig caminar lentament pel seu deixant, per damunt del petit pont geperut, amb el corrent del molí que brollava i borbotava sota meu, els meus pensaments en un tumult mentre contemplava aquelles lúgubres llums posteriors que minvaven en la foscor, com els ulls d'un tigre que es retirés amb sigil. Oh, ser devorat!

Ara, pel que fa al tema del lladronici, per on començo? Confesso que em sento incòmode per aquest vici infantil –diguem-ne *vici*– i francament no sé per què ho confesso, t'ho confesso, el meu confessor inexistent. La qüestió moral aquí és delicada. De la mateixa manera com l'art exhaurix els seus materials absorbint-los del tot en l'obra, com en Collingwood afirma –un quadre consumeix la pintura i la tela, mentre que una taula és per sempre la seva fusta–, així també l'acte, l'art, de robar transmuta l'objecte robat. Amb el temps, la majoria de les possessions perden la seva pàtina, es tornen

apagades i anònimes; robades, retornen a la vida, agafen la lluïssor de la unicitat un altre cop. D'aquesta manera, és que el lladre no fa un favor a les coses pel procés de renovar-les? Que potser no millora el món brillantant-ne la plata entelada? Espero haver establert els preliminars del meu cas amb prou força i persuasió.

La primera cosa de totes que vaig robar, la primera cosa que recordo robar, fou un tub de pintura. Sí, ja ho sé, sembla ben bé massa fàcil, oi, perquè jo havia de ser un artista i tal, però ja ho veieu. L'escena del crim va ser la botiga de joguines d'en Gepetto, pujant per un passatge estret enllà del carrer Saint Swithin..., sí, aquests noms, ja ho sé, me'ls invento sobre la marxa. Devia ser per Nadal, amb la foscor que queia a les quatre en punt i un plugim de teranyina que enllustrava les llambordes blau musclo del paviment del passatge. Jo estava amb la meva mare. Hauria de dir-ne res? Sí, hauria: li ha arribat el que es buscava. En aquells primers dies —jo tenia nou o deu anys en l'època de què parlo—, ella era més una germana gran amb bona disposició que no pas una mare, amb més bona disposició, certament, que la germana que sí que tenia. La mare sempre adoptava un posat lleugerament distret i fins i tot lleugerament atordit, i en general era inepta per als afers quotidians de la vida, una cosa que la gent trobava o bé exasperant o entenedridora, o totes dues coses. Era bonica, em penso, d'una manera etèria, però prestava poca atenció al seu aspecte, si no és que la seva aparent negligència era una posa curiosament mantinguda, tot i que no crec que ho fos. Els cabells, en concret, els deixava anar a la seva. Eren de color teula i abundosos, però molt fins, com alguna espècie de planta seca ornamental, i en gairebé cadascun dels records que conservo d'ella, s'hi passa els dits en un gest com de desesperació vaga i compungidament humorística. Hi havia un toc de gitana en ella, per a vergonya i enuig dels seus fills, excepte jo, perquè als meus ulls tot el que era i feia s'acostava tant a la perfecció com era humanament possible. Duia bruses de pagesa, faldilles amb estampats de flors que s'inflaven, i en els

mesos de més calor decidia anar descalça per casa i de vegades fins i tot pel carrer: devia ser un escàndol per a la nostra vila rígida. Tenia uns ulls sorprenentment encisadors, de color violeta pàl·lid, que jo he heretat, tot i que en mi certament s'han malbaratat. Quan era petit, mai no érem menys que feliços en companyia l'un de l'altre, i no m'hauria fet res, i sospito que a ella tampoc, si només haguéssim estat nosaltres dos sols, sense el pare ni els altres germans i germanes més grans perquè omplien l'escena. No sé per què jo havia de ser el favorit, però l'era. Suposo que, sent jove, encara no era lleig, i de totes passades, les mares sempre prefereixen el petit, oi? L'enxampava observant-me amb atenció, amb els ulls brillants d'expectació, com si en qualsevol moment jo hagués de fer alguna cosa increïble, o dur a terme algun truc meravellós, o fer la vertical sense esforç, per exemple, o llançar-me a una ària operística, o haguessin de brotar-me aletes d'or als canells i els turmells i envolar-me aletejant.

Jo havia anunciat ben d'hora, amb el meu posat més precoç i grandiloqüent, que tenia la intenció de ser pintor –quin poca-solta tan insuportable que devia ser– i evidentment ella va considerar que era una pensada esplèndida, malgrat els murmuris angoixats del pare. Naturalment, les ceres normals i els llapis de colors no servien pas, no, el seu nen havia de tenir el millor, i de seguida vam posar-nos en camí cap a cal Gepetto, l'únic lloc de la vila que sabíem que tenia pintura a l'oli i teles i pinzells de debò. La botiga era de sostre alt, però estava atapeïda, com tantes de les cases i comerços de la ciutat; de fet, era tan estreta que els clients tendien automàticament a entrar-hi caminant de costat, esmunyint-se per l'alta portalada amb la cara apartada i la panxa endins. Hi havia una escala de cargol de ferro forjat a la dreta, que jo sempre havia pensat que devia menar a un púlpit, i les parets tenien prestatges fins al sostre plens de joguines. El material de belles arts era al darrere, en una secció elevada tres graons. Allà en Gepetto tenia el seu escriptori, també alt i estret, més com un púlpit, de fet, un punt

d'observació des del qual podia escodrinyar tota la botiga, mirant per damunt de la vora superior de les ulleres amb aquell somriure benigne i brillant en què llampava, com un incisiu al descobert, la vigilància incansable del venedor nat. El seu nom de debò era Johnson o Jameson o Jimson, no me'n recordo exactament, però jo li deia Gepetto perquè, amb les patilles arrissades i aquelles ulleres sense muntura emperxades a la punta del nas llarg i prim, era la imatge idèntica del vell fabricant de joguines tal com l'havien dibuixat en un gran àlbum il·lustrat que m'havien regalat un Nadal.

Per cert, podria dir moltes coses sobre el noi de fusta i el seu desig de ser humà, ah, sí, moltes coses. Però no ho faré.

Els colors diversos, encara els veig, estaven disposats en fileres ordenades i captivadores en un expositor de fusta treballada com un òrgan enorme. De seguida vaig fixar-me en un tub sumptuosament gras de blanc de zinc. El tub, per una felïç coincidència, semblava que en si mateix estigués fet de zinc, mentre que l'etiqueta blanca tenia la textura mat i seca del blanc d'Espanya, un to que ha estat un dels meus favorits des d'aleshores, com deveu saber si és que sabeu res de la meua obra, que espero que no. Per instint, vaig assegurar-me que no se'm notés l'interès, i ben segur que no hauria estat tan ximple d'agafar allò i examinar-ho, ni tan sols tocar-ho. Hi ha una mena de consideració esbiaixada per l'objecte que en aquesta primera etapa de robar és l'únic que el lladre es permetrà, no tan sols per motius d'estratègia i seguretat, sinó perquè la gratificació posposada implica plaer augmentat, com qualsevol hedonista sap. La mare parlava amb en Gepetto amb el seu posat absent, mirant enllà de l'orella esquerra de l'home i joguinejant distreta amb un llapis que li havia agafat de l'escriptori, fent-li voltes i voltes amb els dits atractivament esvelts però d'alguna manera masculins. De què podien estar parlant, una parella tan mal aparellada? Jo m'adonava, malgrat la meua edat tendra, que l'homenot n'estava molt d'aquest ésser de cabells esbojarrats i mirada neta. La mare, hauria de dir, sempre era seductora en els seus tractes amb els homes, no sé si

intencionadament o d'altra manera. Era la seva vaguetat mateixa, n'estic convençut, el somieig lleugerament espiritual, lleugerament arrufat, que els enlluernava i els desarmava. I en allò vaig veure la meva oportunitat. Quan vaig considerar que havia endormiscat el vell botiguer fins a un estat d'ofuscació emboirada, vaig llançar una urpa i nyec!: el tub de pintura ja era a la meua butxaca.

Ja us podeu imaginar com em vaig sentir, amb un ensurt que em provocava un nus encès a la gola i el cor que em saltava del pit. Joiosament triomfant també, és clar, i en secret, i espantosament. Jo estava en un estat tal d'entusiasme sufocat que semblava que els ulls em saltarien de les òrbites i les galtes se m'inflarien fins a esclatar. Creieu-me, quan es tracta de primeres vegades, robar i l'amor tenen molt en comú. Quina sensació tan electritzant aquell tub de pintura, i quin pes que tenia, com si estigués format per un element extraterrestre que hagués aterrat aquí procedent d'un altre planeta on la força de la gravetat fos un miler de vegades més poderosa que a la terra. No m'hauria sorprès si m'hagués esquinçat la butxaca dels pantalons i hagués fet un esvoranc a terra i hagués continuat caient avall fins que sortís a Austràlia, per a sorpresa dels aborígens i ensurt dels cangurs.

Em sembla que el que va impressionar-me més del que havia fet va ser la rapidesa. No vull dir tan sols la rapidesa del fet mateix, tot i que hi havia alguna cosa anormal, alguna cosa de bruixeria, en la manera aparentment instantània en què el tub va passar del seu lloc a l'expositor de fusta i se'm va ficar a la butxaca. Penso en aquelles partícules d'en Godley de què sentim parlar tant, avui dia, que en un moment són en un lloc i a continuació en un altre, fins i tot a l'altra punta de l'univers, sense cap rastre ni un de com han passat d'aquí a allà. Sempre és així amb un robatori. És com si una sola cosa robada a l'instant es convertís en dues: la cosa que abans era d'algú altre i aquesta que no és ben bé idèntica a la que ara és meua. És una mena de, com se'n diu, una mena de transsubstanciació, si això no és anar massa lluny. Perquè sí que em va proporcionar

una sensació de gairebé reverència religiosa, en aquella primera ocasió, i encara ho fa, cada vegada. Aquest és l'aspecte sacre de la cosa; l'aspecte profà és encara més numeral.

En Gepetto em mirava en l'acte? Vaig tenir la sospita temerosa que malgrat que era esclau de la mirada atzur de la mare, tot i que no estava plenament concentrada en ell, s'havia fixat en la meua mà que saltava i en els meus dits que es fixaven en aquella meravellosa mitja lliura lluent de pintura i per art de màgia la feia desaparèixer a la meua butxaca. Sempre que tornava a la seva botiga, i hi tornaria moltes vegades al llarg dels anys següents, ell em dedicava un somriure que jo pensava que era un somriure especial, murri, encès pel coneixement. «Aquí arriba el nostre petit pintor —exclamava, esbufegant una rialleta pels seus narius grisament hirsuts—. El nostre propi Leonardo!» Aquella primera vegada vaig sentir-me tan eufòric que no m'importava si sabia què havia fet jo, però de totes passades ell va ser la persona a qui no vaig tornar a robar mai.

Com vaig explicar el car tub de pintura de més que la meua mare hauria sabut que no havia comprat a cal Gepetto? Vaga com era, sempre estava a l'aguait amb els diners. Explicar l'inexplicable i sobtada aparició d'un objecte poc familiar sempre és una feina arriscada, com qualsevol lladre recreatiu us dirà..., dic *recreatiu* quan en realitat és una qüestió d'estètica, fins i tot d'eròtica, però ja arribarem a això d'aquí a una estona, si tinc prou esma. Hi intervé la prestidigitació —ara ho veieu, ara ja no— i ràpidament vaig esdevenir una mà destra a fer desaparèixer i aparèixer les meves bagatelles furtades. La gent en general és descurada, però el lladre no ho és mai. Observa i espera, i aleshores ataca. A diferència del lladre professional, amb les ratlles i la màscara ridículament escassa, que torna a casa de la feina a trenc d'alba i amb orgull aboca el contingut del sac sobre el cobrellit perquè la seva muller endormiscada ho admirí, nosaltres els lladres artistes hem de dissimular el nostre art i les seves recompenses. «D'on has tret aquesta estilogràfica? —ens preguntaran, o l'agulla de corbata, o la capsa de rapè, la cadena del

rellotge, el que sigui—, no recordo que ho compressis.» Les normes de la reacció són, primer, no parlis mai de seguida, sinó que has de deixar que transcorrin un batec o dos abans de respondre; segon, sembla una mica insegur de tu mateix pel que fa a l'origen del bibelot en qüestió; tercer, i per sobre de tot, mai no intentis ser complet, perquè no hi ha res que alimenti més la flama de la sospita com una abundor de detalls oferts massa lliurement. I aleshores...

Però m'estic avançant; el cor d'un lladre és un òrgan impetuós, i mentre que interiorment batega per l'absolució, alhora no pot evitar de fer el fatxenda.

El pare, com he esmentat, desaprovava el meu nou passatemps, que és com ell ho considerava —o sigui, la pintura—, i va continuar desaprovant-lo fins i tot quan vaig ser més gran i vaig començar a fer diners, fins i tot en aquells primers temps, unes sumes gens menyspreables per les meves pasterades. Al principi ell pensava en la despesa, perquè al capdavant també ell es guanyava la vida amb l'art, o en la perifèria del negoci de l'art, i per força devia ser conscient del cost de la pintura i les teles i els bons pinzells de pèl. Tanmateix, sospito que els seus recels eren de fet només un terror del desconegut. El seu fill un artista! Era la darrera cosa que hauria esperat, i allò que no s'esperava l'espantava. El meu pare. He de fer-ne un esbós també? Sí: cal ser just. Era un home modest, llargarut, prim fins al punt de la demacració —evidentment jo dec ser tot el contrari—, amb les espatlles encorbades i el cap llarg i estret, com la fulla rebaixada d'una destrat primitiva. Més aviat un tipus Marcus, ara que hi penso, tot i que menys refinat en l'aspecte, menys el sant sofrent. El pare es movia d'una manera peculiar, com un pregadéu, com si totes les seves articulacions no estiguessin ben unides les unes amb les altres i hagués de mantenir l'esquelet unit sota la pell amb gran cura i dificultat. Sembla que els cabells de color bru-vermellós-llautó són l'únic tret físic que he heretat d'ell. També tinc la seva pusil·lanimitat, el seu temor a petita escala. Ja al principi vaig desenvolupar un menyspreu fatigat envers ell,

una cosa que ara em preocupa, quan tristament és massa tard per arreglar-ho. Era bo amb la mare i amb mi i els altres fills, segons les seves llums. El que no vaig poder perdonar-li va ser el seu gust execrable. Cada vegada que havia d'entrar al seu taller, la boca se'm caragolava en menyspreu, a l'instant i tota sola, com una d'aquelles antigues pitreres de camisa, de cel·luloide. Com menyspreava, ja de petit, els múltiples cartells de pillets llagrimosos i gatets jugant amb cabdells de llana, de clarianes clapades i banyuts monarques del bosc, i, el principal objecte del meu odi, aquell retrat a mida real del bust d'una bellesa oriental pensívola amb pell verda, en un marc daurat i muntada en inevitable esplendor sobre la caixa registradora. Mai no es va plantejar que tingués les meves coses, de cap de les maneres: ell no ho va demanar, i jo no ho vaig oferir. Imagineu-vos la meva sorpresa i cert abatiment, doncs, l'endemà que morís, quan repassava les seves coses i vaig trobar una carpeta d'arpillera, que crec que degué fer ell, en la qual havia conservat el retrat que vaig fer de la meva pobra mare al llit de mort. Sabó de sastre sobre una bonica làmina cremosa de paper Fabriano. No estava malament, per ser una feina d'aprenent. Però que ho hagués conservat tots aquells anys, i a la seva carpeta especial a més, bé, això era un problema. De vegades tinc la sospita que hi ha moltes coses que em perdo en el transcórrer quotidià dels fets.

Un moment, però. De debò puc comptar aquell tub de pintura com la primera cosa que vaig robar? Hi ha molts tipus de robatori, des del capriciós fins al maliciós, però només n'hi ha un que compti, per a mi, i és el robatori que és del tot inútil. Els objectes que prenc han de ser els que no se'n pot fer cap ús, que jo no en puc fer cap ús, si més no. Com he dit al principi, no robo per benefici —si no és que l'estremiment secret de la joia que em proporciona robar es pot considerar un guany material—, mentre que no tan sols volia sinó que necessitava el tub de pintura, com volia i necessitava la Polly, i no hi ha dubte que en vaig fer bon ús. Ostres! Això de la Polly se m'ha escapat, o s'hi ha esmunyit, quan

no m'ho esperava. Però és cert, suposo. Sí que la vaig robar, la vaig pispar quan el seu marit no mirava i me la vaig embutxacar. Sí, vaig pispar la Polly; vaig furtar-la. També la vaig fer servir, i a fons, i li vaig espremer tot el que tenia per donar i després vaig fugir i la vaig deixar. Imagineu-vos una esgarrifança, un estremiment de vergonya, imagineu dos punys amb els nusos blancs picant un pit debades. Aquest és el problema de la culpa, un dels problemes: no hi ha escapatòria de la seva mirada; em segueix per la sala, pel món, com la massa famosa mirada escèptica i suficient, coneixedora i amb els ulls inflats, de la Gioconda.

Acabo de baixar de la teulada. Buf! La tempesta que hi ha hagut més d'hora aquest matí ha aixecat mitja dotzena de pissarres i les ha llançades contra terra, s'han esmicolat, i ara la pluja entra pel sostre d'un dels dormitoris de darrere, després d'haver causat qui sap quin caos a les golfes. La casa només és una planta baixa sobre un soterrani, o sigui que la teulada no és pas tan alta, però té un pendent molt pronunciat i no sé quina dèria m'ha agafat per enfil·lar-m'hi, especialment amb aquest temps. Avançava tremolós per les pissarres quan he relliscat i he caigut de boca terrosa, i hauria lliscat del tot i hauria volat fins a terra si no hagués aconseguit agafar-me a la divisòria de la teulada amb les puntes dels dits. Quin espectacle hauria estat, si hi hagués hagut algú veient com em caragolava i panteixava com un escarabat empalat, les cametes rabassudes espernegant i buscant amb les puntes dels dits dels peus algun suport a les pissarres greixoses. Si hagués caigut al formigó al pati de darrere, hauria rebotat? Al final he aconseguit calmar-me, i m'he quedat estirat immòbil una estona, encara aferrat amb els dits freds i cada vegada més entumits, amb la pluja al damunt, mentre un vol de gralles burletes giravoltava per sobre meu. Aleshores, tancant els ulls i pensant a dir una pregària, m'he deixat anar de la divisòria i m'he deixat lliscar a poc a poc, repicant, pel pendent,

fins que els dits dels peus, caragolats dins de les sabates ara totes espellifades, han trobat el desguàs i he aconseguit aturar-me gràcies al cel. Un altre descans breu i he pogut aixecar-me i anar de quatre grapes, de costat, cap a la vora de la teulada —és increïble que els desguassos no hagin cedit sota meu— amb el pas saltant i rodolant d'un orangutan, gemegant de terror, i he assolit la relativa seguretat de l'alta xemeneia de maons que sobresurt a l'angle nord-oest de la teulada, o és el sud-est? Quina ximpleria haver pujar allà dalt, per començar. Podria haver-me trencat el coll i no m'haurien trobat fins al cap de setmanes. Aquelles gralles haurien arrencat els ulls fixos, esglaiats i incrèduls del meu cadàver?

No sé per què vaig venir aquí: vull dir per què aquí, a aquesta casa. Aquí és on vaig créixer, aquí és on va tenir lloc el passat. És un cas de conill ferit que s'arrossega fins al cau? No, això no fa. Sóc jo qui va ferir els altres, al capdavant, tot i que és ben cert que no en vaig sortir indemne. Sigui com sigui, ara sóc aquí, i no porta enlloc rumiar per què vaig decidir venir aquí i no a un altre lloc. Estic cansat de rumiar, no se'n treu cap profit.

Em feien basarda els boscos, quan era jove. Ui, m'encantava passejar-hi, especialment a la posta, sota el cobricel alt de fulles que s'anava enfosquant, entre els plançons i les mates de falguera i les grans masses porpra dels esbarzers, però sempre tenia por, també, por dels animals salvatges i altres coses. Sabia que els antics déus encara hi residien, els vells ogres. Avui talen arbres: ho sento en la distància, al bosc profund. Mal temps per a aquesta mena de feina. No pot haver-hi gaire llenya que valgui la pena de tallar. Totes les propietats de per aquí a la vora encara són en mans del clan Hyland, tot i que ara la majoria han estat desposseïdes de la seva antiga abundor. Sento la seva ermor, com em sento la meva. Suposo que els llenyataires s'obriran pas fins aquí amb el temps i el darrer dels antics arbres desapareixerà. Potser m'abatran amb ells. Això seria una fi escaient, caure aletejant amb un catacrac. Millor, en qualsevol cas, que lliscar d'una teulada i trencar-me la closca.